



Došli ste u Vašington na Molitveni doručak, to obično znači susret sa američkim zvaničnicima kako u Kongresu tako u Stejt dipartmentu, očekuje vas i putovanje za Njujork gde je sednica Saveta bezbednosti, Bezbednosna konferencija u Minhenu, od ponedeljka nastavlja se dijalog u Briselu. Recite nam za početak ovog razgovara s kim ste razgovarali u Vašingtonu, da li ste zadovoljni tim razgovorima, šta je poruka vaših sagovornika?

Ja sam zadovoljan razgovorima koje sam imao u Stejt dipartmentu, razgovarao sam sa pomoćnikom državnog sekretara Viktorijom Nuland. Ona je praktično jedna od ljudi u Stejt dipartmentu koji je zadužen da tako kažem za Evroaziju, odnosno sa njom smo najviše radili i kontaktirali kada je reč o bilateralnim odnosima između OEBS-a i SAD-a. U tom smislu je razgovor bio veoma sadržajan. Razmenili smo mišljenje o najaktuelnijim međunarodnim pitanjima, ali i o našim bilateralnim odnosima. Oni su veoma zadovoljni razvojem naših bilateralnih odnosa. Nisam ulazio naravno u detalje, ali mi ćemo nastaviti ove razgovore već u Minhenu. Ja ću ponovo boraviti ovde krajem meseca, zato što ću u svojstvu predsedavajućeg OEBS-a govoriti u Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija, o odnosu Ujedinjenih nacija i OEBS-a i učestvovati na hiringu Helšinskog odbora kongresa, telu koje je zaduženo za odnose SAD sa OEBS-om. Naši odnosi su sa SAD-om poslednjih godina veoma dinamični, i bez obzira što postoje razmimoilaženja, na primer oko pitanja Kosova. Mi se trudimo da imamo jedan izbalansiran pristup, odnosno da u onim stvarima oko kojih se slažemo ostvarimo napredak. Imao sam dobre razgovore i sa kongresmenima i senatorima, srpskim kokusom i moram da kažem da tu zaista postoji jedno veliko raspoloženje. Pozvao sam ih da posete Srbiju i da se na licu mesta uvere u ono što se trenutno dešava u Beogradu.

Ono što se trenutno dešava u Beogradu je jedna stvar, druga stvar je ono što se trenutno dešava u Prištini, nastavlja se taj dijalog. Poslednjih nekoliko nedelja je bilo dosta uzburkano, evo i kosovska skupština je raspravljala o smeni ministara Aleksandra Jablanovića. U Beogradu je premijer imao sastanak sa Srpskom listom na tu temu. Kako vi gledate na te događaje, da li je to nešto što će imati negativan uticaj i nastavak dijaloga. Vaš kosovski kolega, Hašim Tači, veruje da to neće imati uticaja. Da li se slažete sa tim?

Sigurno će imati uticaj zbog jedne loše atmosfere koja se stvara. Prvo, dugo nije bilo sastanaka na najvišem nivou, a razlog je bio taj što dugo vremena, nije bila konstituisana prištinska vlast. S druge strane ako bi ste pogledali unazad tri godine, sigurno da mnoge stvari koje se danas dešavaju na Kosovu niko ne bi mogao ni da zamisli pre tri godine. Što znači da smo ostvarili

jedan veliki i izuzetan napredak u našim odnosima, pri tome Srbija nije promenila svoj principijalni stav kada je reč o statusu, ali želimo da rešavamo ta osnovna životna pitanja. U tom smislu, mislim da prištinske vlasti ne vrednuju dovoljno napore koje je učinio Beograd. Na primer, jedan od tih napora jeste i taj da su Srbi učestvovali na lokalnim izborima, na parlamentarnim izborima. Imate predstavnike srpskog naroda na Kosovu koji su članovi Vlade. I ovaj jedan potez prema gospodinu Jablanoviću neće sigurno naići na pozitivne reakcije. Bilo bi barem moralno osuditi one koje je Jablanović napao. Svi su zaboravili na te događaje, a to je da su napadnuti Srbi koji su došli da posete grobove svojih najbližih, pošto su napustili te teritorije. Tako se ne može graditi poverenje. Osnovna stvar, ako želimo da uspe dijalog u Briselu, jeste poverenje i politička volja. Mi jesmo zainteresovani za nastavak tog dijaloga baš zato što treba da se implementira ono što je za nas najvažnije – zajednica opština. I očekujemo da se pre svega smire strasti. Ovo je prvi sastanak pod vođstvom dva nova premijera, ali i nove visoke predstavnice Evropske unije Federike Mogherini i jednostavno treba hladne glave nastaviti dalje razgovore.

Jedno od spoljnih pitanja koje se pojavilo na Kosovu je i kombinat „Trepča“. Koji je vaš stav, da li o tome treba razgovarati u Briselu, mislim da je gospodin Tači rekao da je to unutrašnje pitanje Kosova i da ne bi trebalo biti tema u Briselu.

Znate, to je jedno pitanje o kojem smo započeli razgovore u Briselu, ali ih nikada nismo završili, niti smo pokretali na jedan ozbiljan način, a to je pitanje imovine. Dogovor je bio da se o tome raspravlja u nastavku dijaloga, tako da ta tema ne može da se zaobiđe, upravo zato što to nije političko pitanje, to je i ekonomsko pitanje. Znate Srbija je, kad sam vodio te pregovore, u pripremama, sećam se da sam pročitao da je Srbija za desetak godina od 2000. godine otplatila pola milijardi evra kosovskog duga, zato što mi smatramo Kosovo delom Srbije. Znate šta, ovo nije 19. vek pa treba da imate nacionalizaciju, sve što je na našoj teritoriji mi treba da smatramo, da tako kažem, nacionalizovanim. Ovo je moderan svet, 21. Vek, o tim temama se mora razgovarati i to bez političkih pritisaka, treba o tome razgovarati na jedan ekspertski način. To Srbija traži – ekonomske interese, odnosno šta je tu ono šta je Srbija ulagala, šta je to ono što mislimo da je naš državni kapital pre svega, i ne mislimo da to pitanje ne treba da bude pitanje dijaloga. Mi imamo druga pitanja, šta je sa privatnom imovinom, šta je sa imovinom crkve, šta je sa kulturno-istorijskim spomenicima. Ali to nisu sada teme, mi nismo te teme ni aktuelizovali, nego je prištinska vlast aktuelizovala time što je htela da proda određene kombinat bez saglasnosti Srbije.

Nemamo baš puno vremena, ali da se osvrnemo na to jedno pitanje koje se tiče predsedavanjem Srbije OEBS-om. Ukrajinska kriza i eskalacija nasilja, pretpostavljam da je to najaktuelnije pitanje kada je reč o predsedavanju Srbije i verovatno ćete se time baviti i tokom vikenda na konferenciji u Nemačkoj.

Pa jeste, Srbija je predsedavajuća OEBS-om, organizacije koja je jedna od najvećih u svetu, ima 57 država članica, od SAD-a pa do Ruske Federacije. Imajući sve to u vidu, zadatak te organizacije je da se neutrališu konflikti, odnosno da dođe do deeskalacije sukoba. Zato je svakako najvažniji zadatak u ovom trenutku Ukrajina. Mi smo svakoga dana na vezi sa našim posmatračkim misijama u Ukrajini, posređujemo, razgovaramo. Danas i sutra će biti takođe posebno još dodatih uključenja i predsednika u normandiskom formatu, tu je i državni sekretar

SAD-a. Mi ćemo u Minhenu imati sastanak trojke u subotu na kome ćemo nemački ministar Štajnmajer, švajcarski ministar Burkhalter i ja zajedno sa funkcionerima OEBS-a razmatrati situaciju i razgovaraću. Trudiću se da tog dana razgovaram sa Lavrovim i Klinkinom kako ćemo dalje. Mi želimo da dođe do deeskalacije sukoba, odnosno da dođe do primirja i da se dijalogom pokušaju rešiti svi problemi.